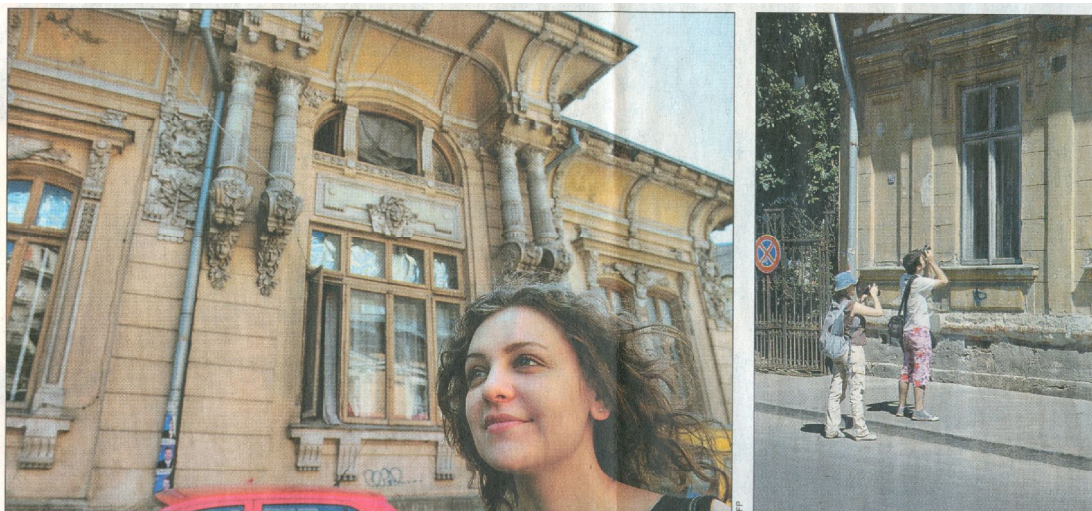

Από την εφημερίδα *Η Καθημερινή* (Κυριακή 17 Αυγούστου 2008)

Τα «σπίτια που δακρύζουν» στο Βουκουρέστι: Μια ομάδα 20χρονων φοιτητών ξεκίνησε μια προσπάθεια καταγραφής και διάσωσης των αρχιτεκτονικών θησαυρών της πόλης τους

Η Λορεντάνα Στασίσιν (επάνω) φοιτήτρια Αρχιτεκτονικής στο Βουκουρέστι, ποζάρει μπροστά σε ένα παραμελημένο κτίριο της πρωτεύουσας της Ρουμανίας. Είναι η συντονίστρια του προγράμματος «Σπίτια που δακρύζουν», που σκοπό έχει την καταγραφή της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του Βουκουρεστίου. Δεξιά φοιτητές αρχιτεκτονικής έχουν ξεχυθεί στους δρόμους του Βουκουρεστίου και φωτογραφίζουν παλιά σπίτια αποσκοπώντας στη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων.

Του Νίκου Βατόπουλου

Η Λορεντάνα Στασίσιν είναι τελειόφοιτη της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου και ίσως να είχε δυσκολία να πιστέψει αν της έλεγαν πριν από ένα - δύο χρόνια ότι το πρόσωπό της θα διαφήμιζε το Βουκουρέστι μέσα από τα διεθνή φωτοειδησεογραφικά πρακτορεία. Έτσι την ανακάλυψε. Μια όμορφη κοπέλα με πολύ πείσμα και θέληση (και αποφασιστικό βλέμμα, που λένε...) πόζαρε μπροστά σε ένα αρχιτεκτονικό ερείπιο της πόλης της. Κάτι ήθελε να δηλώσει και μάλιστα με τρόπο εντελώς απρόβλεπτο. Απαντάει με «καλημέρα» στα ελληνικά, συνηθισμένη μάλλον από την απήχηση που κερδίζει μέρα με τη μέρα το πρόγραμμα «Σπίτια που δακρύζουν». Μπορεί να ακούγεται λίγο γλυκανάλατος ο τίτλος και «εύκολος» καθώς χτυπάει στο συναίσθημα, αλλά δεν υπάρχει τίποτε το απλοϊκό σε αυτή την προσπάθεια που ξεκίνησε σαν «τρέλα» και έγινε «είδηση».

Η Λορεντάνα είναι συντονίστρια και έχει μαζί της την Καταλίν, την Αντριάνα, τον Βλαντ, τον Σεζάρ, τη Ροξάνα και άλλους από την Αρχιτεκτονική Σχολή. Συνεργάζονται με τρεις ακόμη φοιτητές στο Πλοέστι και έναν ακόμη στο Κλουζ, γιατί ο στόχος είναι να αγκαλιαστεί όλη η Ρουμανία. «Σπίτια που δακρύζουν» παντού!

Καταγραφή και ενημέρωση

Πρώτο μέλημα είναι η καταγραφή όλης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αρχικά του Βουκουρεστίου με κάθε τρόπο (φωτογραφία, βίντεο, σκίτσο), δεύτερο μέλημα η δημιουργία μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων και τρίτο μέλημα, η διαφώτιση και ενημέρωση του κοινού αρχής γενομένης από τα σχολεία. Καθόλου άσχημα για μια

χώρα που είναι μέλος της Ε.Ε. μόλις ενάμιση χρόνο. Πολύ τυχερή να έχει μια χούφτα, έστω, φοιτητές αρχιτεκτονικής που αξιοποιούν την ανοικτή κοινωνία και τα διεθνή δίκτυα παρά να μοιρολογούν ή να τα περιμένουν όλα από τους άλλους.

«Αυτή τη χρονιά ολοκληρώσαμε τον κατάλογο των σπιτιών από τις κεντρικές ζώνες του Βουκουρεστίου» λέει στην «Κ» η Λορεντάνα Στασίβιν. «Μιλάμε για πάνω από 2.000 κτίρια. Τώρα συμπληρώνουμε τη φωτογράφιση και είμαστε έτοιμοι για τη δημοσιοποίηση του υλικού. Τον Μάιο, οργανώσαμε ένα σεμινάριο για εφήβους του Γυμνασίου. Το θέμα μας ήταν το νεο-ρουμανικό στυλ (σ.σ. neoromanesc το λέει η Λορεντάνα), που δημιούργησαν Ρουμάνοι αρχιτέκτονες στις αρχές του 20ού αιώνα. Το Βουκουρέστι είναι γεμάτο από τέτοια κτίρια, αλλά ελάχιστοι τα γνωρίζουν. Έτσι, οργανώσαμε ένα αρχιτεκτονικό κουίζ, χωρίσαμε τα παιδιά σε τέσσερις ομάδες που έπρεπε να βρουν τις σωστές απαντήσεις γι' αυτά τα σπίτια ώστε να κερδίσουν. Κι ακόμη, φτιάξαμε ένα εργαστήρι στο οποίο δημιουργούσαμε προπλάσματα από πηλό και ζωγραφίζαμε τύπους παραθύρων».

Τραυματικό παρελθόν

Το πρόγραμμα «Σπίτια που δακρύζουν» (Crying Houses ή Mourning Houses έχει αποδοθεί στα αγγλικά) έχει αποκτήσει πλέον τη δική του ορμή. Αυτός ο ενθουσιασμός ακουμπάει σαφώς στο τραύμα των Ρουμάνων από την εποχή του Τσαουσέσκου, ο οποίος όχι μόνο αφάνισε ολόκληρα χωριά αλλά βάσει προγράμματος «ξεδόντιασε» πολλές ιστορικές συνοικίες του Βουκουρεστίου διατάσσοντας την κατεδάφιση κτιρίων του 18ου και του 19ου αιώνα.

«Σήμερα», λένε τα παιδιά του προγράμματος «Σπίτια που δακρύζουν», «το Βουκουρέστι μοιάζει με μια γκριζα και καταθλιπτική πόλη, αλλά υπάρχει πολύ χρώμα αν ξύσει κανείς την επιφάνεια». Πολλοί Ρουμάνοι πιστεύουν ότι οι Δυτικοευρωπαίοι γνωρίζουν ελάχιστα για το Βουκουρέστι, το οποίο στην περίοδο 1880-1940 ήταν γνωστό (ναι, και αυτό!) ως το «Παρίσι της Ανατολής». Η αλήθεια είναι ότι η προπολεμική αστική τάξη της Ρουμανίας ήταν πολυάριθμη και συμπαγής. Η ευεξία της αποτυπώθηκε στην αρχιτεκτονική της μπελ επόκ αλλά και στον μοντερνισμό του Μεσοπολέμου. Πολλά από τα σπίτια εκείνα χάθηκαν, αλλά πολλά επίσης διασώθηκαν. Τώρα, όσα έμειναν, καλούνται πίσω στη ζωή για να τονώσουν το ηθικό των Ρουμάνων αλλά και να χρησιμοποιηθούν ως ευρωπαϊκό διαβατήριο της χώρας.

Το μέλλον

«Το πιο σημαντικό μας πρόβλημα είναι το οικονομικό» συνεχίζει η Λορεντάνα. «Χρειαζόμαστε ένα γραφείο και εξοπλισμό ώστε να ολοκληρώσουμε την τράπεζα δεδομένων και να την ανεβάσουμε δωρεάν για όλους στην ιστοσελίδα μας www.casecareplang.ro. Είμαστε αισιόδοξοι γιατί το Βουκουρέστι έχει ανάγκη αυτή την καταγραφή της αρχιτεκτονικής ιστορίας του». Πολλοί Ρουμάνοι, ανάμεσά τους και οι φοιτητές του «Σπίτια που δακρύζουν», πιστεύουν ότι το Βουκουρέστι δεν έχει μια αναγνωρίσιμη ταυτότητα για τους ξένους. «Συχνά το συγχέουν με άλλες πόλεις και δεν ξέρουν τι θα συναντήσουν όταν έρχονται». Οπότε, απώτερος στόχος του προγράμματος είναι να «ξύσει» αυτήν ακριβώς την άγνοια και να ανελκύσει το αληθινό Βουκουρέστι στην επιφάνεια. Τώρα που η Ρουμανία γνωρίζει ταχύρρυθμη ανάπτυξη, το Βουκουρέστι αλλάζει μέρα με τη μέρα. Εκατοντάδες χιλιάδες Ρουμάνοι

έχουν μεταναστεύσει στην Ισπανία κυρίως (τους φαίνεται εύκολη η γλώσσα) και όταν αρχίσουν να επιστρέφουν είναι βέβαιο ότι θα ζήσουν σε μια άλλη πόλη. Τα παιδιά που καταγράφουν τα «Σπίτια που δακρύζουν» θέλουν να είναι καλύτερη αυτή η πόλη που θα αντικρίζουν όσοι την συναντούν για πρώτη ή πολλοστή φορά σε 5-10 χρόνια.